

commune sanctorum tempore paschali, d. v. s. speciella texter och föreskrifter för de helgonofficier som inföllo i tempus paschale. Dessa officier avvika i några punkter från det vanliga *commune sanctorum* och bl. a. även däri, att de hava endast en nokturn. Några första rangens fester med eget officium, såsom Philippi et Jacobi (1 maj), Inventio sanctae Crucis (3 maj) och De spinea Corona (5 maj), vilka i regeln föllo under påsktiden, ävensom söndagarna mellan Dom. Resurrectionis och Dom. Pentecostes, uppträda dessutom i de svenska breviarierna regelmässigt med endast en nokturn. Detta förhållande har jag kunnat konstatera i följande nummer av de ovan uppräknade källorna: 3, 4, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 19, 21, 23, 26, 27 och 28, vilka representera stiftet Uppsala, Strängnäs, Linköping, Skara, Västerås och Åbo. Att sluta av Eriksofficiets form i Breviarium Nidrosiense (jfr nr 18) anslöt sig även Trondhjem ärkestift till nämnda tradition.

I de svenska (och norska) breviarierna kunde således en fest, som föll under påsktiden, över huvud taget icke hava mera än en nokturn i officiet. Denna allmänna regel var även anledningen till att Eriks huvudfest alltid visar blott en nokturn, och har alltså Eriksofficiets knappt tillmätta form ingalunda inneburit att festen skulle haft lägre rang. I ett fall har man till och med anmärkt detta så tydligt som möjligt. I handskriften A 50 i Kungl. biblioteket i Stockholm (jfr ovan nr 20) är Eriksdagen i kalendariet angiven med följande ord: *Erici regis et martiris totum duplex iii [lectionum]*.

Det blir nu även klart, varför en längre form av officiet var behöfvig för Eriks translationsfest. Dagen för denna fest, den 24 januari, föll ju under alla förhållanden utanför gränserna för påsktiden, och då det var fråga om ett *festum totum duplex*, så behövdes därför nödvändigt ett officium med tre nokturner och nio lektier.

För Uppsala ärkestifts vidkommande är således användningen av de båda formerna av officiet fullkomligt klar. Men huru förhöll det sig med den längre formen av officiet i Linköping och de danska stiftet, där S:t Eriks translationsfest icke var känd?

Jag nämnde redan, att Breviarium Lincopense i rubrikerna för Eriksfesten förutsätter vissa fall, där den längre formen kom till användning. En annan Linköping-källa synes ge något mera klarhet i frågan vilka dessa fall kunde vara. Det handskrivna Breviarium Lincopense nr 24 (Upps. C 435) ger i enlighet med det tryckta Brev. Lincopense för Eriksfesten närmast den korta formen med nokturnen *Rex*. Men därefter läses: »*Si post trinitatis festum, vel officium transferatur, tunc habeantur IX lectiones, alias non, sed tantummodo primum nocturnum cantetur. In II° nocturno antiphona*